

การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*

SYNTHESIS OF KNOWLEDGE OF INNOVATIONS IN LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

อัยรวี วีระพันธ์พงศ์¹, พิชักษณ์ ภูตระกูล² และ หัชชากร วงศ์สายัณห์³

Airawee Wiraphanphong¹, Pichak Phutrakul² and Hatchakorn Vongsayan³

¹⁻³มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

¹⁻³Suansunandha Rajabhat University, Thailand

Corresponding author E-mail: airawee.wi@ssru.ac.th

Received 22 February 2023; Revised 28 March 2023; Accepted 2 April 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ด้านวิธีวิทยาการวิจัย และด้านผลการศึกษา โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอก จำนวน 4 เรื่อง

ผลการวิจัยพบว่า ด้านแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่ใช้แนวความคิดด้านนวัตกรรม และแนวคิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิธีวิทยาการวิจัย พบว่า มีการใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ มากที่สุด รองลงมาเป็นการวิจัยผสมผสาน ด้านผลการศึกษามีจำแนกได้ออกเป็น 2 ด้านคือ 1) สาเหตุของการเกิดนวัตกรรม โดยมูลเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดการริเริ่มในการสรรค์สร้างนวัตกรรมในชุมชนท้องถิ่นของต่อนั้นเกิดจากมูลเหตุที่สำคัญ 3 ด้านคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านอื่นๆ และ 2) พื้นที่ของการศึกษา พบว่า แม้ว่าจะงานจะถูกจัดอยู่ในหมวดนวัตกรรมท้องถิ่นเหมือนกัน แต่พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาของงานทั้ง 4 ชิ้นกลับมีความแตกต่างกันอันเนื่องมาจากการนิยามคำว่าท้องถิ่นของผู้ศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้

* อัยรวี วีระพันธ์พงศ์, พิชักษณ์ ภูตระกูล และ หัชชากร วงศ์สายัณห์. (2566). การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, 3(2), 16-33.

Airawee Wiraphanphong, Pichak Phutrakul and Hatchakorn Vongsayan. (2023). Synthesis of Knowledge of Innovations in Local Administrative Organization. Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University. 3(2), 16-33.;

DOI:

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index>

ผลการศึกษสามารถจำแนกพื้นที่การศึกษาได้ออกเป็น 2 พื้นที่ คือ 1) พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 2) พื้นที่ชุมชน

คำสำคัญ: การสังเคราะห์, นวัตกรรม, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This article aims to study to synthesize innovation knowledge in 3 aspects of local administrative organizations in 3 aspects: research theoretical concepts, research methodology and results. This study used a qualitative research method and sample group used in this study consisted of 4 research papers at the master's and doctoral levels.

The results showed that most of the theoretical concepts used in the research were innovation concepts and concepts of local government. In terms of research methodology, it was found that qualitative research was used the most, followed by mixed research. The results of the study can be divided into 2 aspects: 1) the cause of innovation, whereby the important reasons for initiating innovation in local community are caused by 3 important reasons: economic, social and other aspects; and 2) The area of study found that although the work was categorized as local innovation, However, the areas used in the study of the four works differed due to the different definitions of locality by the researchers. The study results can be classified into 2 areas: 1) the area of the local administrative organization and 2) the area of the community.

Keywords: Synthesis, Innovation, Local Administrative Organizations

บทนำ

ท่ามกลางกระแสยุคโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลให้การติดต่อสื่อสารและคมนาคมมีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น องค์ความรู้ด้านรัฐประศาสนศาสตร์ที่มีมาแต่เดิมต่างถูกท้าทายและมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ (paradigm shift) อย่างรวดเร็วและบ่อยครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงราวสองถึงสามทศวรรษที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ (paradigm shift) อย่างรวดเร็วดังกล่าวนี้ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมบริบท ตลอดจนปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐที่แปรเปลี่ยนไป องค์ความรู้จึงย่อมมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เท่าทันและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้การแปรเปลี่ยนที่สำคัญในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ประเด็นความสนใจในกิจกรรมของรัฐจากระดับบนหรือส่วนกลางเริ่มเคลื่อนย้ายไปยังการบริหารและกิจกรรมที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกลไกการเปลี่ยนผ่านในรูปของการกระจายอำนาจ จึงทำให้เกิดการแสวงหาความรู้ในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานในระดับท้องถิ่นเพิ่มพูนเป็นจำนวนมากซึ่งครอบคลุมในหลายมิติ เช่น มิติการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาวะผู้นำ การจัดการเครือข่าย การคลังท้องถิ่น และนวัตกรรมท้องถิ่น เป็นต้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดได้ว่าเป็นการปกครองในระดับฐานรากที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่มีการกำหนดถึงแหล่งที่มาของอำนาจหน้าที่ แหล่งรายได้ ตลอดจนอำนาจในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ภายในพื้นที่ของตนเอง ทั้งนี้ เมื่อเราพิจารณาเปรียบเทียบพัฒนาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอดีตและปัจจุบัน โดยพิจารณาจากลักษณะ ความหมาย และคุณค่าของการปกครองท้องถิ่นของประชาชน (Local-Self Government) ในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยในปัจจุบันมีพัฒนาการและมีพลวัตที่สูงมาก (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ, 2552: 7)

ในขณะเดียวกันได้มีความพยายามจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งจากรัฐบาล ภาคเอกชน ตลอดจนสถาบันการศึกษาและแหล่งทุนวิจัยต่าง ๆ ในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการสร้างนวัตกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลักดันจากรัฐบาลผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและเผยแพร่ นวัตกรรมท้องถิ่นและการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มคิดค้น ประดิษฐ์ และเผยแพร่ นวัตกรรมในการปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพในการบริการ

สาธารณะ อีกทั้งยังมีการให้รางวัล อบรม. ที่มีการบริหารจัดการที่ดี ของสำนักงาน คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พิจารณาจากนวัตกรรมที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ส่งเข้าประกวด จึงนับได้ว่าเป็นความพยายามในการช่วย ส่งเสริมและเผยแพร่นวัตกรรมท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างท้องถิ่นด้วยกัน เพื่อ ยกกระตือรือร้นในการให้บริการสาธารณะและแก้ไขปัญหาตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่

จากที่กล่าวในข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสำรวจองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมท้องถิ่น ว่ามีสถานะองค์ความรู้เป็นเช่นไร โดยอาศัยการรวบรวมเอกสารต่างๆที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเอกสารทั้งหมดเข้าสู่วิธีวิทยาการสังเคราะห์ (synthesis method) ให้ปรากฏเป็น ผลการวิจัยที่สามารถแสดงให้เห็นถึงสถานะองค์ความรู้ทางวิชาการด้านการบริหารงานท้องถิ่น ตลอดจนนำผลการวิจัยไปพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ด้านวิธีวิทยาการ วิจัย และด้านผลการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความชิ้นนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสังเคราะห์ งานวิจัยแบบวิธีปริทัศน์แบบพรรณนา (Narrative Review) เป็นการศึกษางานวิจัยอย่างพิถี พิเคราะห์ แล้วนำข้อสรุปจากงานวิจัยแต่ละเรื่องมาจัดหมวดหมู่ เปรียบเทียบความคล้ายคลึง และความแตกต่าง สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Paterson, Thorne, Canam and Jillings (2001) มาเป็นกรอบแนวทางในการสังเคราะห์งานวิจัยในเชิง คุณลักษณะหรือเชิงบรรยาย โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวข้องกับ นวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วงปี พ.ศ.2552-2562
2. ขั้นตอนการวิจัยมี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) สืบค้นงานวิจัยระดับปริญญาโทและ ปริญญาเอก จากฐานข้อมูล Thai Library Integrated System (ThaiLIS) ฐานข้อมูลห้องสมุด ที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้อง 2) ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

จากงานวิจัยระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยใช้คำสำคัญ นวัตกรรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเกณฑ์ และ 3)ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณลักษณะหรือเชิงบรรยาย (Qualitative Synthesis) ใน 3 ด้าน ได้แก่ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ด้านวิธีวิทยาการและด้านผลการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับนวัตกรรมในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อใช้ในการทำวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยบันทึกข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary data) แบบบันทึกข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นการบันทึกข้อมูลทั่วไปของเอกสาร ได้แก่ ชื่อเอกสาร ประเภทเอกสาร แหล่งที่มาของเอกสาร วันเดือนปีของเอกสาร หน่วยงานที่ผลิตงานวิจัย ประเภทของการวิจัย สาขาที่ทำการวิจัย

ตอนที่ 2 เป็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัย ประกอบไปด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวชี้วัดที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน อภิปรายผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ทั้งนี้ การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบไปด้วย 1) ศึกษาเอกสาร และตำราเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสรุปลักษณะรายละเอียดของงานวิจัย 2) สร้างแบบบันทึกข้อมูลรายละเอียดของงานวิจัยนวัตกรรมในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จำเป็นต่อการสังเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา 3) นำแบบบันทึกข้อมูล (Record Form) ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และ 4) ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกข้อมูลตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้ 1) สืบค้นชื่องานวิจัยระดับปริญญาโทและปริญญาเอก จากฐานข้อมูล Thai Library Integrated System (ThaiLIS) ฐานข้อมูลห้องสมุดที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้อง 2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหอสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลางสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนัก

หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นต้น และ 3) ดำเนินการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ศึกษาข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูล จากการบันทึกข้อมูลจากงานวิจัยแต่ละเรื่อง แล้วแยกประเด็นการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เพื่อบรรยายสรุปข้อมูลเบื้องต้นของนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ชื่อเอกสาร ประเภทเอกสาร แหล่งที่มาของเอกสาร วันเดือนปีของเอกสาร หน่วยงานที่ผลิตงานวิจัย ประเภทของการวิจัย สาขาที่ทำการวิจัย ลงในตารางเพื่อแจกแจงความถี่แล้วแปลงเป็นคำร้อยละ สรุปเชิงบรรยายเพื่อให้เห็นภาพรวมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 2 เพื่อบรรยายสรุปผลงานวิจัยนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะจากแบบบันทึกข้อมูล โดยจำแนกตามประเภทของการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ได้นำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วงปี 2552-2562 โดยถือการสำรวจครั้งสุดท้ายเมื่อสิ้นเดือนธันวาคม 2562 เป็นเกณฑ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 4 เรื่อง รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปี พ.ศ.ที่ทำการวิจัย

ปี	จำนวน	ร้อยละ
2561	0	0
2560	0	0
2559	0	0
2558	0	0
2557	1	25.00
2556	1	25.00
2554	1	25.00
2553	1	25.00
2552	0	0
2551	0	0

จากตารางที่ 1 เมื่อจำแนกงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย พบว่ามีงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกดำเนินการในช่วงปี ช่วงปี 2551-2562 โดยพบว่า มีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปีละ 1 เรื่อง ในปี 2553 2554 2556 และ 2557

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถาบันที่ทำการวิจัย

สถาบัน	จำนวน	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	1	25.00
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	1	25.00
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	1	25.00
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1	25.00

จากตารางที่ 2 เมื่อจำแนกงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามสถาบันที่ทำการวิจัย พบว่ามีงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกดำเนินการในช่วงปี ช่วงปี 2551-2562 โดยพบว่างานวิจัยระดับปริญญาโท

และเอกเป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยละ 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับปริญญา

ระดับปริญญา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาโท	2	50.00
ปริญญาเอก	2	50.00
อื่น ๆ	-	0.00
รวม	4	100.00

จากตารางที่ 3 เมื่อจำแนกงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้าน
นวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระดับปริญญา พบว่า เป็นงานวิจัยระดับปริญญา
โทและปริญญาเอกในจำนวนที่เท่ากัน โดยเป็นงานวิจัยระดับปริญญาโท จำนวน 2 เรื่อง คิด
เป็นร้อยละ 50 และเป็นงานวิจัยระดับปริญญาเอก จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 50

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยด้านทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยสามารถจำแนกข้อค้นพบเกี่ยวกับ
แนวคิด ทฤษฎี ที่ผู้ศึกษานำมาเป็นกรอบการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 4 แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	ผู้วิจัย	แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
1	สุนัน ทา แก้วพันธ์ ช่วง (2553)	1. แนวคิดพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว 2. แนวคิดพื้นฐานด้านการสื่อสาร 3. แนวคิดพื้นฐานด้านนวัตกรรม 4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 4.1 ทฤษฎีความทันสมัย 4.2 ทฤษฎีแรงจูงใจตามลำดับขั้นความต้องการ ของมาสโลว์ 4.3 ทฤษฎีการเรียนรู้

ลำดับ	ผู้วิจัย	แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
		4.4 ทฤษฎีอรรถประโยชน์ 4.5 ทฤษฎีการแพร่กระจายทางนวัตกรรม 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2	ปาติกา ประเสริฐ (2557)	1. แนวคิดโครงสร้างทางสังคมและชุมชน 2. แนวคิดนวัตกรรม 3. แนวคิดทฤษฎีฐานราก 4. แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน 5. แนวคิดการบริหารโครงการและการประเมินโครงการ 6. แนวคิดทางการบริหารจัดการ 7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3	กมลวรรณ โยงราช (2554)	1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับนวัตกรรม 2. แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4	ปริญญา ทองสมจิตร (2556)	1. ชุมชนสร้างสรรค์นวัตกรรม 2. การคิดเชิงออกแบบ 3. การประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม 4. แนวคิดนิสิตอาสา 5. แนวคิดเทคโนโลยีขับเคลื่อนชุมชน 6. แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมท้องถิ่น 6.1 แนวคิดเรื่องทุนทางสังคม 6.2 แนวคิดเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น 7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากตารางที่ 4 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย (Meta Theory) พบว่าผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่หลากหลายและแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในแต่ละเรื่อง สำหรับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยนำมาใช้ ได้แก่

1) แนวคิดพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ความหมายของการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว ลักษณะของการเดินทางท่องเที่ยว อุสาหกรรมกรท่องเที่ยว และบุคลากรท่องเที่ยว - สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง (2553)

2) แนวคิดพื้นฐานด้านการสื่อสาร ประกอบด้วย ความหมายของการสื่อสาร กระบวนการสื่อสาร ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการท่องเที่ยว ความเหมาะสมของการฟัง ความสามารถด้านการฟัง ความหมายของการพูด และความสามารถด้านการพูด - สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง (2553)

3) แนวคิดพื้นฐานด้านนวัตกรรม ประกอบด้วย ความหมายของนวัตกรรม ลักษณะของนวัตกรรม นวัตกรรมท้องถิ่น การเผยแพร่ นวัตกรรมท้องถิ่น แนวคิดเรื่องทุนทางสังคม และแนวคิดเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น - สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง (2553) ปาติกา ประเสริฐ (2557) กมลวรรณ โยงราช (2554) และปริญญา ทองสมจิตร (2556)

4) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ทฤษฎีความทันสมัย ทฤษฎีแรงจูงใจตามลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ทฤษฎีการเรียนรู้ และทฤษฎีอรรถประโยชน์ - สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง (2553)

5) แนวคิดโครงสร้างทางสังคมและชุมชน ประกอบด้วย ความหมายและลักษณะของชุมชน ความหมายของแนวคิดโครงสร้างทางสังคมของชุมชน แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชน และแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนในรูปแบบใหม่ - ปาติกา ประเสริฐ (2557)

6) แนวคิดทฤษฎีฐานราก - ปาติกา ประเสริฐ (2557)

7) แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน ลักษณะของการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม และขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน - ปาติกา ประเสริฐ (2557)

8) แนวคิดการบริหารโครงการและการประเมินโครงการ ประกอบด้วย ความหมายของโครงการและการบริหารโครงการ วิวัฒนาการของการบริหารโครงการ ความสำคัญของการบริหารโครงการ และทฤษฎีและหลักการบริหารโครงการ - ปาติกา ประเสริฐ (2557)

9) แนวคิดทางการบริหารจัดการ ประกอบด้วย แนวคิดการบริหารจัดการ (POSDCoRB) - ปาติกา ประเสริฐ (2557)

10) แนวคิดเกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ความหมายของการปกครองท้องถิ่น องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ การถ่ายโอนกิจการสาธารณะให้กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - กมลวรรณ โยงราช (2554)

11) แนวคิดเชิงออกแบบ ประกอบด้วย ความหมายและคุณลักษณะของการคิดเชิงออกแบบ และ ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรมตามแนวทางการคิดเชิงออกแบบ - ปริญญา ทองสมจิตร (2556)

12) แนวคิดนิสิตอาสา ประกอบด้วย ที่มาและความหมายของนิสิตอาสา และ นิสิตอาสาและการเรียนรู้ในชุมชน - ปริญญา ทองสมจิตร (2556)

2.2 ด้านการสังเคราะห์งานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัย (Meta Method)

ในการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิธีวิทยาการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการสังเคราะห์งานวิจัยออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การออกแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) การออกแบบการวิจัย

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ การออกแบบการวิจัย

ประเภทการออกแบบการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)	-	-
การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)	3	75.00
การวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology)	1	25.00
รวม	4	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่ารูปการวิจัยที่ผู้วิจัยดำเนินการประกอบด้วย 2 รูปแบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และ การวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology) โดยพบว่ามีการใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มากที่สุด จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 75 อันดับรองลงมา ได้แก่ รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mix Methodology) จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25

2) **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** พบว่ามี 3 กรณี คือ กรณีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจะประกอบด้วย การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบบเฉพาะเจาะจง และการวิจัยผสมผสานผู้วิจัยจะใช้การสุ่มตัวอย่างทั้งแบบเฉพาะเจาะจงแบบหลายขั้นตอน แล้วแต่บริบทของงานวิจัยนั้น ๆ ส่วนการสัมภาษณ์จะใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ให้ข้อมูล

3) **การเก็บรวบรวมข้อมูล** เมื่อจำแนกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรูปแบบการวิจัยพบว่า มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรูปแบบการวิจัย 2 รูปแบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และ การวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology) พบว่า กรณีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม และการวิจัยแบบผสมจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4) **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** พบว่ากรณีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง แบบบันทึก และหากเป็นการวิจัยแบบผสมจะใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง และแบบสอบถาม สำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัยทุกเรื่องจะใช้วิธีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณแบบสอบถามจะมีการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ค

5) **การวิเคราะห์ข้อมูล** พบว่า กรณีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากนั้นจะสรุปความตามประเด็นที่ทำการวิเคราะห์ กรณีเป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การวิเคราะห์ ร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยค่า t-test แบบสองกลุ่มอิสระต่อกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

2.3 ด้านผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านผลการศึกษา (Meta Data Analysis)

ในการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านผลการศึกษา ดังนี้

1. สาเหตุของการเกิดนวัตกรรม จากการสังเคราะห์งานวิจัยในข้างต้นพบว่า มูลเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดการริเริ่มในการสรรค์สร้างนวัตกรรมในชุมชนท้องถิ่นของตนนั้นเกิดจากมูลเหตุที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1.1) มูลเหตุด้านเศรษฐกิจ ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่าเศรษฐกิจเป็นมูลเหตุที่ก่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมขึ้นโดยพบในการศึกษาของสุนันทา แก้วพันธ์ช่วง (2553) ที่ต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้กับกลุ่มพ่อค้า แม่ค้า ผู้ประกอบการร้านอาหาร คนขับรถสามล้อรับจ้าง ให้สามารถติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ เมื่อสร้างนวัตกรรมได้สำเร็จเสร็จสิ้นแล้วได้ส่งผลให้ประชาชนกลุ่มดังกล่าวสามารถติดต่อสื่อสารและสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับชาวต่างประเทศได้ และ กมลวรรณ โยงราช (2554) ที่ต้องการสร้างนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นในช่วงภาวะวิกฤตเนื่องจากภัยธรรมชาติของเทศบาลตำบลท่าฉาง ความสำเร็จของการดำเนินการตามนวัตกรรมการเพาะเชื้อเห็ด ทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และสามารถพัฒนาต่อยอดจนสามารถจัดตั้งเป็นวิสาหกิจของท้องถิ่นได้

1.2) มูลเหตุด้านสังคม ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่าสังคมเป็นมูลเหตุที่ก่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมขึ้นโดยพบในการศึกษาของ ปาลิกา ประเสริฐ (2557) ที่ได้สร้างนวัตกรรมโดยการดำเนินโครงการหยายกะลาพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงมูลเหตุจึงพบว่าเกิดจากปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในพื้นที่อันได้แก่ ปัญหาเด็กและเยาวชน ปัญหาการออกจากสถานศึกษากลางคัน ปัญหาท้องก่อนวัยอันควร ปัญหาการไม่รู้หนังสือของเด็กและเยาวชน ปัญหาการพัฒนาทางการศึกษาของเด็กพิการและเด็กพิเศษต่างๆ ปัญหาการติดเชื่อหรือได้รับผลกระทบจากการติดเชื่อ และปัญหาครอบครัว โดยหลักคิดที่ทำให้เกิดโครงการ คือ ต้องการแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยสร้างโอกาสทางการศึกษาให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ที่เกิดประโยชน์ต่อตัวเอง จนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้กับชีวิตจริงได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้โดยการศึกษาคู่กับคุณธรรมผ่านการศึกษาแนวใหม่และแนวทางการฝึกอาชีพที่สอดแทรกความรู้ต่างๆ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อพัฒนาให้เด็กและเยาวชนเป็นคนที่มีความรู้และสามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุขนั่นเอง

1.3) มูลเหตุอื่นๆ นอกจากมูลเหตุด้านเศรษฐกิจและสังคมแล้วยังมีมูลเหตุอื่นๆที่ก่อให้เกิดนวัตกรรมได้ ดังพบได้ในงานศึกษาของ ปริญญา ทองสมจิตร (2556) ที่พบว่า นวัตกรรมที่เกิดขึ้นเนื่องจากมีความต้องการในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีขับเคลื่อนชุมชนสร้างสรรค์นวัตกรรมตามแนวทางการคิดเชิงออกแบบและการประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม

โดยนักพัฒนาชุมชนและนิสิตอาสา ซึ่งเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างชุมชน นักพัฒนาชุมชน และนิสิตอาสาตนเอง

2. พื้นที่ของการศึกษา จากการสังเคราะห์งานวิจัยในข้างต้น พบว่า แม้ว่าจะงานจะถูกจัดอยู่ในหมวดนวัตกรรมท้องถิ่นเหมือนกัน แต่พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาของงานทั้ง 4 ชิ้น กลับมาความแตกต่างกันอันเนื่องมาจากการนิยามคำว่าท้องถิ่นของผู้ศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ผลการศึกษสามารถจำแนกพื้นที่การศึกษาได้ออกเป็น 2 พื้นที่ คือ 1) พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 2) พื้นที่ชุมชน โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

2.1) พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพื้นที่การศึกษานี้จะเป็นพื้นที่ที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสังกัดอยู่ในโครงสร้างการปกครองตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ที่ได้จำแนกการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้จากงานวิจัยข้างต้นเราสามารถพบงานวิจัยที่ใช้พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในงานของ ปาลิกา ประเสริฐ (2557) ที่ได้เลือกพื้นที่ของ เทศบาลตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน และ งานของ กมลวรรณ โยงราช (2554) ที่ได้เลือกพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7 แห่ง ในอำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ เทศบาลตำบลท่าฉาง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองไทร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าฉาง องค์การบริหารส่วนตำบลเขาถ่าน องค์การบริหารส่วนตำบลเสียด องค์การบริหารส่วนตำบลปากฉลุย และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเคย

2.2) พื้นที่ชุมชน โดยพื้นที่การศึกษานี้จะเป็นพื้นที่ชุมชนซึ่งมีทั้งลักษณะที่เป็นทางการคือมีการจดทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทย และชุมชนที่มีลักษณะแบบไม่เป็นทางการคือเป็นการรวมตัวกันโดยที่ไม่มีการจดทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้จากงานวิจัยข้างต้นเราสามารถพบงานวิจัยที่ใช้พื้นที่ชุมชนได้ในงานของ สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง (2553) ที่ได้เลือกพื้นที่ศึกษาเป็นกลุ่มพ่อค้า แม่ค้า ผู้ประกอบการร้านอาหาร คนขับรถสามล้อรับจ้าง ในพื้นที่จังหวัดเลย และ ปริญญา ทองสมจิตร (2556) ที่ได้เลือกพื้นที่ศึกษาเป็น ชุมชนอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

อภิปรายผล

จากการศึกษาในเรื่องดังกล่าวพบว่าการศึกษาในวัดกรรมทอ้งถิ่นในช่วง พ.ศ.2552-2562 นั้น พบว่ามีการผลิตการวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2553-2557 ในขณะที่ช่วงปีอื่น ๆ กลับไม่ปรากฏการผลิตวิจัยในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประเด็นวัดกรรมทอ้งถิ่นได้ถูกผลักดันจากรัฐบาลในช่วงเวลาดังกล่าว โดยในวันที่ 13 สิงหาคม 2552 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีได้มีการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นและการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริม ภูมิใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มคิดค้น ประดิษฐ์ และเผยแพร่วัฒนธรรมในการปรับปรุงและพัฒนา ศักยภาพในการบริการสาธารณะ จึงทำให้มีการศึกษาเรื่องนวัตกรรมการท้องถิ่นหลังจากช่วงเวลาดังกล่าว เป็นที่น่าสังเกตว่างานวิจัยที่ศึกษานั้นไม่มีการใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณในการศึกษาด้านวัดกรรมทอ้งถิ่นเลย

นอกจากนี้ผู้ศึกษาประเด็นวัดกรรมทอ้งถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจและความแตกต่างเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ Norton (1994: 23-30 อ้างถึงใน อุดม ทุมโฆสิต, 2552: 198-200) ที่ได้กล่าวถึงคำว่า ท้องถิ่น และ ชุมชน ว่าทั้งสองคำมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพราะ รากฐานการปกครองท้องถิ่นในหลายประเทศใช้ฐานความเป็นชุมชนปกครองตนเอง โดยประเทศเหล่านี้มีระบบการปกครองท้องถิ่นที่มีพื้นฐานมาจาก “ชุมชน” ในทำนองเดียวกันกับโกวิท พวงงาม (2553: 30) ที่ได้กล่าวว่า คนโดยทั่วไปมักใช้คำว่า “ท้องถิ่น” กับ “ชุมชน” ทดแทนกัน จนในบางครั้งทำให้เข้าใจได้ว่าทั้งสองคำมีความหมายเหมือนกัน ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรต้องมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนให้กับกลุ่มคนที่มาศึกษา ประชาชนหรือคนทั่วไปที่มีความสนใจในประเด็นท้องถิ่น เพื่อให้สามารถจำแนกพื้นที่ได้อย่างถูกต้อง และในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการกำหนดคำที่ใช้เป็นเกณฑ์ให้ชัดเจนระหว่างวัดกรรมทอ้งถิ่นที่มีลักษณะเป็นชุมชนกับนวัตกรรมการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาสาเหตุของการเกิดนวัตกรรมการท้องถิ่นพบว่ามูลเหตุทั้ง 3 นั้นเกิดจากการรับรู้ถึงปัญหาและโอกาสที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ทำให้มีความพยายามในการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ จรัส สุวรรณมาลา และคณะ (2548) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมการท้องถิ่นไว้ว่านวัตกรรมการท้องถิ่นจะแปรผันตามปัญหาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเผชิญ จึงทำให้นวัตกรรมการในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันออกไป

ในขณะที่รูปแบบการดำเนินงานด้านนวัตกรรมท้องถิ่นที่พบจากการศึกษาโดยส่วนใหญ่พบว่า เป็นนวัตกรรมที่เน้น “เครือข่ายการทำงาน” กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้เป็นตัว แสดงหรือผู้มีบทบาทหลักในการดำเนินงานแต่เพียงอย่างเดียว แต่ได้เน้นการมีส่วนร่วมจาก ภาคประชาชน และภาคีเครือข่ายอื่น ๆ ในการร่วมดำเนินงาน สอดคล้องกับการนิยาม ความหมายของวีระศักดิ์ เครือเทพ (2550: 31-56) ที่กล่าวถึงเครือข่ายการทำงานในลักษณะ เดียวกันอีกด้วย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสรุปได้ว่าการสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พบว่า ด้านแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่ใช้แนวความคิดด้านนวัตกรรม และแนวคิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิธีวิทยาการวิจัย พบว่า มีการใช้ การวิจัยเชิง คุณภาพ (Qualitative Research) มากที่สุด ด้านผลการศึกษสามารถจำแนกได้ออกเป็น 2 ด้านคือ 1) สาเหตุของการเกิดนวัตกรรม โดยมูลเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดการริเริ่มในการสรรค์ สร้างนวัตกรรมท้องถิ่น คือ มูลเหตุด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านอื่นๆ และ 2) พื้นที่ของ การศึกษา พบว่าการนิยามคำว่าท้องถิ่นของผู้ศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ผลการศึกษา สามารถจำแนกพื้นที่การศึกษาได้ออกเป็น 2 พื้นที่ คือ 1) พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 2) พื้นที่ชุมชน

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ประกอบไปด้วย

1. ในอนาคตสำหรับการศึกษาเรื่องดังกล่าว ควรมีการศึกษาในแหล่งข้อมูลอื่นๆ นอกเหนือไปจากระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ออนไลน์ อาทิ ระบบฐานข้อมูลวารสาร อิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย

2. ในอนาคตสำหรับการศึกษาเรื่องดังกล่าว ควรมีการใช้ระเบียบวิธีแนวอื่นๆในการ สังเคราะห์งานวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นต่อไปในอนาคต

3. ในอนาคตเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ขององค์ความรู้ด้านนวัตกรรมท้องถิ่น จึงควร ศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณมากยิ่งขึ้น เนื่องจากงานที่ทำการศึกษานั้นมักใช้ระเบียบ วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นสำคัญ

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ โยงราช. (2554). การค้นหาและถอดบทเรียนนวัตกรรมท้องถิ่น ตามภารกิจด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรม และการท่องเที่ยว ในอำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โกวิท พวงงาม. (2553). การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น (Community and Local Self Governance). กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2548). โครงการวิจัยเรื่องวิถีใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. โครงการวิจัยสถาบันวิถีใหม่ท้องถิ่น คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. (2552). ความก้าวหน้ากระบวนการกระจายอำนาจในประเทศไทยและข้อเสนอ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปริญญา ทองสมจิตร. (2556). ระบบเทคโนโลยีขับเคลื่อนชุมชนสร้างสรรค์นวัตกรรมตามแนวทางการคิดเชิงออกแบบและการประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วมโดยนักพัฒนาชุมชนและนิสิตอาสา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปาลิกา ประเสริฐ. (2557). นวัตกรรมท้องถิ่นในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษาโครงการขยายกะลาพัฒนาเด็กและเยาวชนของเทศบาลตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2550). เครือข่าย: นวัตกรรมการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ซีโน ดีไซน์.
- สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง. (2553). การพัฒนานวัตกรรมท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับบุคลากรท่องเที่ยว ประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- Norton, A. (1994). อ้างถึงใน อุดม ทุมโฆสิต. (2552). การปกครองท้องถิ่นสมัยใหม่: บทเรียนจากประเทศที่พัฒนาแล้ว. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Paterson, B. L., Thorne, S. E., Canam, C., & Jillings, C. (2001). Meta-study of qualitative health research: A practical guide to meta-analysis and meta-synthesis (Vol. 3) Sage.